

Motion till riksdagen 2005/06:So47

av **Gunnar Nordmark (fp)**
med anledning av prop. 2005/06:195

Elektroniska kommunikationstjänster m.m. inom psykiatrisk tvångsvård

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om möjligheten att införa generella restriktioner på elektroniska kommunikationstjänster för personer dömda till rättspsykiatrisk vård.

Motivering

För personer dömda till fängelse finns möjlighet att införa långtgående generella restriktioner vid användandet av elektroniska kommunikationsmedel. Skälen till detta är bland andra att förhindra fortsatt brottslighet, skydda brottsoffer och upprätthålla en godtagbar säkerhet för personal och intagna vid landets kriminalvårdsanstalter. Av uppenbara orsaker är dessa restriktioner allmänt förekommande och gäller hela avdelningar eller anstalter.

För personer dömda till rättspsykiatrisk vård finns i dag inte möjligheten att införa motsvarande restriktioner vare sig på individnivå, på avdelningar eller på hela kliniker. I regeringens proposition 2005/06:195 föreslås inte heller någon sådan möjlighet till generella restriktioner. I regeringens förslag är det endast om det är nödvändigt med hänsyn till den enskilde patientens vård och rehabilitering eller för att undvika att annan lider skada som chefsöverläkare skall kunna besluta om inskränkningar i en patients rätt att använda elektroniska kommunikationstjänster eller att övervaka försändelser från en patient. Beslutet skall gälla under två månader och frågan om inskränkningens eller övervakningens upphävande skall övervägas fortlöpande. Patienten skall ha rätt att överklaga chefsläkarens beslut till länsrätt.

Ett stort antal av de personer som är dömda till rättspsykiatrisk vård har gjort sig skyldiga till omfattande eller mycket grov brottslighet, ofta riktad mot person. Statens skyldighet att skydda sina medborgare, förhindra brott och skapa en tillfredsställande säkerhet för personal och intagna borde därför

Fel! Okänt namn på

väga lika tungt då en person döms till rättspsykiatrisk vård som till vård på anstalt inom kriminalvården. Skyddet av enskild person och allmänintressen torde väga lika tunga i förhållande till den enskilde individens rätt, oavsett om denna individ är dömd till fängelse eller till rättspsykiatrisk vård.

Under senare år har en rad incidenter vid landets rättspsykiatriska kliniker visat att nuvarande lagstiftning ej är tillräcklig. Tidigare brottsoffer har med hjälp av elektroniska kommunikationsmedel kunnat bli utsatta för fortsatta kränkningar och hot, ofta i en mycket stor omfattning. Med samma hjälpmedel har brottslingar även på andra sätt kunnat fortsätta med grov brottslig verksamhet. Med elektroniska hjälpmedel har farliga brottslingar planerat och genomfört rymningar från rättspsykiatriska kliniker. Säkerhet för personal och andra intagna har åsidosatts på grund av att patienter haft tillgång till elektroniska kommunikationsmedel.

Det är framför allt dessa händelser och de problem de förorsakat som fått vårdgivare och ansvarig personal att under flera år kräva möjlighet till att införa restriktioner för användandet av elektroniska kommunikationsmedel för personer dömda till rättspsykiatrisk vård som är anledningen till regeringens proposition.

Från vårdgivare och ansvarig personal har framförts att man önskar möjligheter till att kunna utfärda generella restriktioner på samma sätt som är möjligt att utfärda inom kriminalvården. Som skäl har man anfört att restriktioner av det slag som föreslås i proposition 2005/06:195 i bästa fall inte kommer att innebära några större förändringar jämfört med dagens möjligheter och i sämsta fall kommer att bidra till allvarliga försämringar på de rättspsykiatriska klinikerna. Som skäl för detta anför man att personer som har tillgång till elektroniska kommunikationsmedel kan hotas eller på annat sätt tvingas lämna över dessa till personer, vars rätt att använda elektroniska kommunikationsmedel begränsats av restriktioner. Detta gör det också svårare för personal att kontrollera hur eventuella restriktioner efterlevs.

Utifrån den allmänna rättsuppfattningen torde det vara stötande att det är vilken form av vård en brottsling döms till som avgör på vilket sätt hon har eller inte har tillgång till elektroniska kommunikationsmedel. Förtroendet för statens möjlighet att skydda sina medborgare mot brott och att upprätthålla lag och ordning riskerar att minska om, som skett vid ett antal tillfällen, grova brottslingar dömda till rättspsykiatrisk vård kunnat fortsätta att planlägga och begå grova brott med hjälp av elektroniska kommunikationsmedel, utan att det finns en verklig möjlighet för ansvarig personal att förhindra detta.

Mot bakgrund av ovanstående bör regeringen återkomma till riksdagen med ett förslag om att införa möjligheten till generella restriktioner för användandet av elektroniska kommunikationsmedel för personer dömda till rättspsykiatrisk vård på samma sätt som finns inom kriminalvården.

Stockholm den 3 maj 2006

Gunnar Nordmark (fp)